

Rosa canina

róża dzika

Synonim łaciński: *Rosa andegavensis*

Róża dzika jest jednym z najpowszechniej występujących gatunków na terenie Polski i niemal całej Europy. Ponadto można ją spotkać w północno-zachodniej Afryce i południowo-zachodniej oraz środkowej Azji, aż do wschodnich Himalajów, gdzie rośnie do wysokości 2900 m n.p.m.. W obrębie gatunku wyróżnia się liczne odmiany naturalnie oraz uprawne. Kilkanaście odmian stosowanych jest w szkółkarstwie, jako podstawowe podkładowe dla licznych odmian szlachetnych ze wszystkich grup róż. Róża dzika miała niewielki wkład w hodowlę odmian ozdobnych róż, niemniej w uprawie znajduje się kilka interesujących np. 'Kiese'. Gatunek ten był w dawnych czasach sadzony w pobliżu fortyfikacji, gdzie wraz z głogiem i tarniną stanowiły naturalne zasieki obronne. Róża dzika to gatunek o dużej zmienności. Kwiaty są pojedyncze, białe, bladoróżowe do jasnoróżowych, niezbyt duże, o średnicy 4-5 cm, płatkach w kształcie przypominającym serce z jaśniejszą podstawą. Kwiaty pojawiają się na krótkich pędach ubiegłorocznych, są osadzone pojedynczo lub zebrane w kwiatostanach do kilkunastu sztuk, pachną słabo. Owoce są pomarańczowe do szkarłatnych, jajowate do gruszkowatych, gładkie, rzadziej lekko ogruczone. Hypancja, czyli owoce pozorne dzikiej róży, są bardzo pożywne, pełne witamin, zwłaszcza bogate w witaminę C (0,6-4 %), której zawartość jest kilkukrotnie wyższa niż np. w owocach cytryny lub czarnej porzeczki. Ponadto owoce zawierają wiele cennych substancji prozdrowotnych np. polifenole, elagotaniny. Owoce służą przede wszystkim jako składnik m.in. herbat, konfitur, syropów, a także wina. Ostatnio przedmiotem badań są orzeszki róż. Pędy kolczaste. Kolce młode jasne, zwykle dość duże, hakowate, mocne, z nielicznymi kolcami igiełkowatymi. Pędy są wygięte łukowato. Liście są gładkie lub owłosione, o 5-7 jajowatych listkach, średniej wielkości, matowe lub błyszczące, jasno do ciemnozielonych, piłkowane na brzegach. Krzewy osiągają do 3 m, ale w dobrych warunkach więcej. Krzewy łatwe w uprawie, rosnące prawie na każdej glebie, z wyjątkiem bardzo kwaśnych, mokrych lub ubogich. Gatunek odporny na mróz, nie wymaga okrywania. Cięcie może być wskazane tylko odmładzające - co kilka lat. Krzewy czasem porażane przez choroby i szkodniki, ale zazwyczaj wymagają opryskiwania tylko w przypadku większego zagrożenia. Najlepiej

rośnie w pełnym słońcu, ale toleruje także miejsca lekko zacienione. Różę dziką sadzi się pojedynczo, w grupach, na żywopłoty nieformowane, w parkach i ogrodach naturalistycznych, w miejscach o niekorzystnych warunkach glebowych, w celu pełnienia funkcji ekologicznych np. w zadrzewieniach śródpolnych, na miedzach, przy ogrodzeniach celem stworzenia warunków dla bytowania owadów, drobnych zwierząt i ptaków. Odpowiednim towarzystwem są inne gatunki krzewów liściastych, a także – różnorodnych bylin, roślin iglastych.

autorzy opisu tekstowego: Marta Monder; Związek Szkółkarzy Polskich

zasięg geograficzny	większa część Europy (za wyjątkiem regionów północnych i wschodnich) (1600-1800 m.n.p.m.); północnozachodnia Afryka, południowo zachodnia i środkowa Azja, wschodnie Himalaje (do 2900 n.p.m.);
pochodzenie	pierwsza publikacja: przed 1557
grupa roślin	róże
grupa użytkowa	róże parkowe
forma	krzew
siła wzrostu	wzrost typowy dla gatunku
pokrój	krzewiasty wyprostowany przewisający (płaczący, zwisty)
docelowa wysokość	od 2 m do 3 m
barwa liści (igieł)	jasnozielone
zimozieloność liści (igieł)	liście opadające na zimę
rodzaj kwiatów	pojedyncze kwiatostan
barwa kwiatów	różowe
pora kwitnienia	czerwiec
owoce	czerwone pomarańczowe ozdobne jadalne ozdobne i jadalne
pora owocowania	sierpień wrzesień
nastłonecznienie	stanowisko półcieniste stanowisko słoneczne

wilgotność	podłoże umiarkowanie wilgotne roślina tolerancyjna
rodzaj gleby	przeciętna ogrodowa
walory	jadalne owoce odporność na zanieczyszczenia ozdobne owoce pachnące kwiaty ozdobne z kwiatów roślina miododajna roślina kolczasta lub ciernista
zastosowanie	ogrody przydomowe parki rekultywacja zieleń publiczna ogrody skalne kompozycje naturalistyczne (parki i ogrody) rabaty suche bukiety w grupach soliter (pojedynczo) owoce na przetwory
strefa	4

autorzy opisu tabelarycznego: Marta Monder; , Związek Szkółkarzy Polskich;

Producenci *Rosa canina* w Polsce

BOJANOWSKI Michał Szkółka Drzew i Krzewów Ozdobnych i Zalesieniowych
 CYRZAN Szkółki Drzew i Krzewów Ozdobnych
 DUET s.j., Konopka, Pełka
 HAJDROWSKI Bogdan Szkółka Krzewów Ozdobnych i Róż
 JURGIELEWICZ Gospodarstwo Szkółkarskie
 PIASECZNA Karolina Gospodarstwo Szkółkarskie
 SZMIT Szkółka
 ULIŃSCY Szkółkarstwo Ozdobne
 WILKIEL Gospodarstwo Szkółkarskie Jurgielewicz-Wilkiel